

Aan
de gemeenteraad

Datum 14 maart 2023
Zaaknummer 2023-0038058
Betreft Instemmen met Cultuurnota Dordrecht 2030

Vergadering van
Portefeuillehouder: Rik van der Linden
Begrotingsprogramma Levendig, Leefbaar en Veilig Dordrecht
Kernteam/Opgave: Stad - Jeugd, Onderwijs & Cultuur
Auteur: Jeannette van Walderveen
E-mail: j.van.walderveen@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Jeannette van Walderveen
Openbaar: Ja

Voorgesteld besluit

in te stemmen met de inhoudelijke uitgangspunten voor de nieuwe cultuurnota zoals die beschreven staan in deze startnotitie;

in te stemmen met het voorgestelde proces om te komen tot een nieuwe cultuurnota.

Deadline

Graag op 14 maart in college behandelen, zodat de raad deze op 28 maart in een beeldvormende sessie kan bespreken conform planning

Startnotitie

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

De raad stelt de kaders voor nieuw beleid en het participatieproces vast.

Wat is de aanleiding?

In het Politiek akkoord 2022-2026 'Samen bouwen aan een sterk en groen Dordrecht' is afgesproken om samen met het Cultureel Platform een geactualiseerd, toekomstbestendig beleidsplan voor cultuur op te stellen. Het einde van de periode van de huidige cultuurnota 'De kracht van cultuur. Voor en door iedere Dordtenaar 2020-2024', is in zicht. Door tijdig het beleid tegen het licht te houden en de accenten voor de komende periode te bepalen, bieden we een helder perspectief aan de culturele sector en geven we richting voor de komende jaren.

De uitvoering van de huidige nota loopt goed op schema en er zijn al veel mooie resultaten bereikt. In bijlage 1 geven we een evaluatie weer van de acties uit de huidige nota. Er zijn nog steeds volop kansen om de kracht van cultuur in de stad in te zetten, zoals beoogd in de huidige cultuurnota en in aansluiting op Agenda 2030. Cultuur vertelt het verhaal van de stad en haar inwoners in diverse vormen. Cultuur stimuleert ontmoeting, kan bijdragen aan het vergroten van inclusie, kansengelijkheid en positieve gezondheid en het draagt bij aan de aantrekkelijkheid en levendigheid van de stad. In het politieke akkoord zijn die kansen voor cultuur ook benoemd. Hoe we daar de komende jaren verder op in kunnen zetten, krijgt in de nieuwe nota een plek.

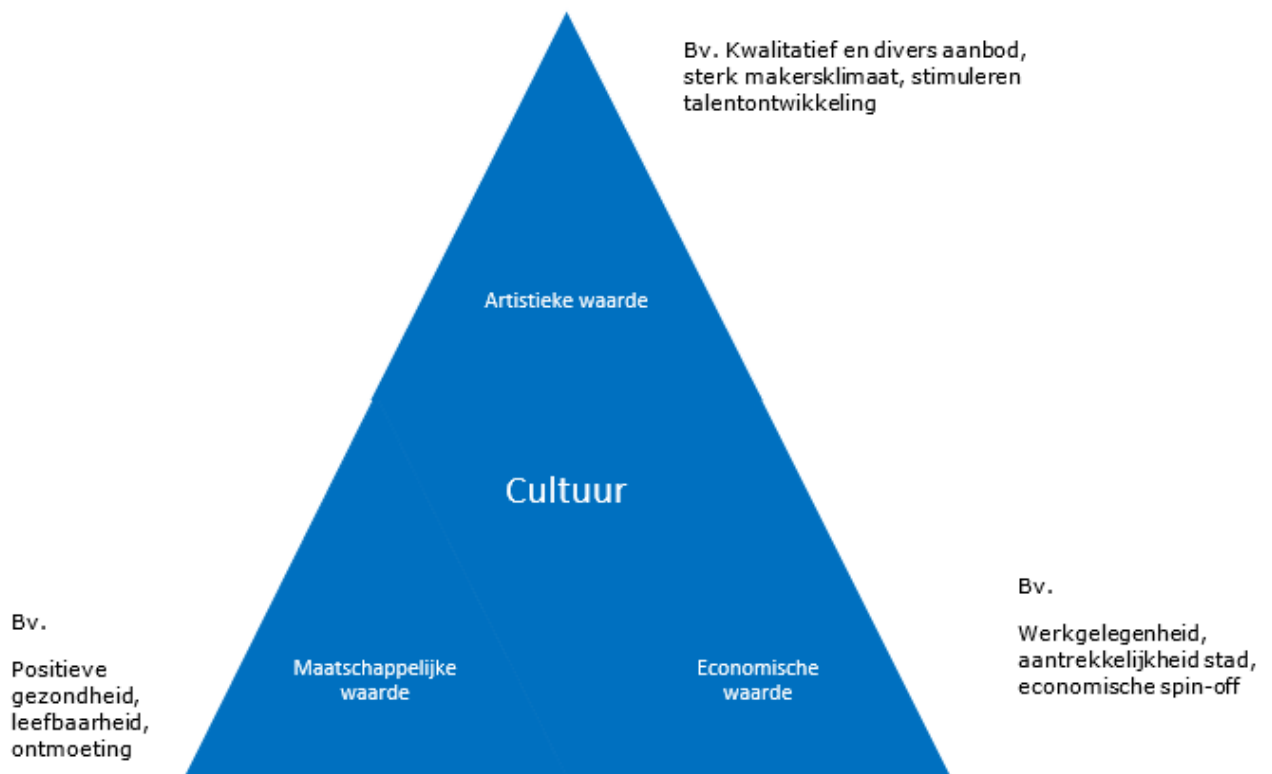
Naast kansen zijn er ook uitdagingen. De naweeën van corona en de huidige economische ontwikkelingen hebben veel impact gehad op de culturele sector en stellen de sector ook de komende jaren nog voor onzekerheden en uitdagingen. Kostenstijgingen, publiek dat bij sommige

culturele voorzieningen nog niet (volledig) is teruggekeerd, krapte op de arbeidsmarkt, weinig ruimte voor nieuwe, talentvolle makers, zijn zomaar een paar voorbeelden van uitdagingen waarmee de Dordtse culturele sector te maken heeft. Overigens is dit een trend die we landelijk zien, de Dordtse situatie is niet uniek. Deze uitdagingen vragen om een actualisatie van het beleid, waarbij we toewerken naar een toekomstbestendigere culturele sector.

Welke inhoudelijke uitgangspunten stelt het college de raad voor?

De nieuwe nota bouwt voort op de huidige nota 'De kracht van cultuur. Voor en door iedere Dordtenaar 2020-2024'. Een aantal uitgangspunten uit de huidige nota is nog altijd relevant en sluit goed aan op de doelen van de Agenda 2030. Maar we kijken ook welke accenten nodig zijn om nog beter aan te sluiten bij behoeften, kansen en uitdagingen waarmee we de stad op meerdere gebieden door middel van cultuur kunnen versterken.

In onderstaande culturele waardendriehoek is grafisch weergegeven welke waarde cultuur heeft voor de stad en haar inwoners:

De mate waarin we de waarde van cultuur in de stad kunnen vergroten, hangt samen met de beschikbare middelen (zie ook 'Met welke beperkingen moet de raad rekening houden'). De beschikbare middelen bepalen mede of we, in navolging van de huidige nota, kunnen blijven inzetten op het waarborgen van een pluriform cultureel aanbod waarin het bestaande wordt gekoesterd en het nieuwe een kans krijgt of dat het maken van keuzes in het cultuurbeleid nodig is.

Aansluitend op de bovengenoemde waarden stellen we voor om in de nieuwe cultuurnota de volgende inhoudelijke uitgangspunten te hanteren.

1. Cultuur voor en door iedereen

In navolging van de huidige nota blijft het een belangrijk uitgangspunt om te streven naar een breed cultureel aanbod waar iedereen aan kan deelnemen en waarin in ieders behoefte kan worden voorzien. Daarmee zetten we in op de maatschappelijke waarde van cultuur. We kijken hoe we het publieksbereik van het culturele aanbod en actieve cultuurparticipatie verder kunnen vergroten. We blijven culturele organisaties stimuleren om culturele activiteiten niet alleen te laten plaatsvinden in de binnenstad als 'huiskamer van de stad', maar om ook actief de wijk in te gaan. Daarbij is het uitgangspunt dat niet iedere culturele organisatie alle doelgroepen hoeft te bedienen, maar dat wel gezamenlijk zoveel mogelijk doelgroepen worden bereikt.

Daarnaast kijken we hoe we cultuur nog beter en meer kunnen verbinden met zorg, welzijn, jeugd en onderwijs, veiligheid en zo kunnen inzetten als middel voor bijvoorbeeld de aanpak van kansengelijkheid en eenzaamheid, stimuleren van ontmoeting en bevorderen van positieve gezondheid zijn kansen om te benutten. Zo profiteren nog meer inwoners van de kracht van cultuur. De vraag voor de nota is hoe we de beschikbare middelen (lokaal, rijksmiddelen en fondsen) voor cultuur en de andere sectoren nog beter kunnen benutten en inzetten zodat we nog meer resultaat kunnen bereiken.

2. Vergroten aantrekkelijkheid en levendigheid van de stad

Atlas Research doet al jarenlang onderzoek naar de aantrekkingskracht van steden, waarbij cultuur als belangrijke factor wordt gezien. In de afgelopen periode zijn we gestegen van plaats 30 (2006) naar 13 (2018) naar plek 7 in 2022.

Kunst en cultuur draagt bij aan de aantrekkelijkheid en levendigheid van een stad. Deze waarde blijft een belangrijk uitgangspunt voor de nieuwe beleidsnota. Aansluitend op de wens uit de Agenda Dordrecht 2030 om meer inwoners én bezoekers aan de stad te binden, is het van belang om te blijven investeren in de culturele programmering. Deze relatie is tweeledig en heeft alles te maken met de behoefte en het aanbod. Een sterke culturele infrastructuur en interessante culturele programmering is een belangrijke reden voor mensen en bedrijven om zich in Dordrecht te vestigen of een bezoek te brengen aan de stad. Anderzijds hebben de culturele instellingen ook bezoekers nodig om hun voorziening gezond te kunnen exploiteren; een groeiende stad is daarvoor onmisbaar.

De vraag voor de nota is in hoeverre we de potentie van cultuur voor de aantrekkelijkheid en levendigheid van de stad nog beter kunnen benutten en uitbouwen.

3. Toekomstbestendige cultuursector

Om de culturele waarden goed tot hun recht te laten komen en ten aanzien van bovengenoemde uitgangspunten zo veel mogelijk resultaat te kunnen bereiken, is het van belang dat de basis op orde is: een toekomstbestendige cultuursector.

Op dit moment bestaat de Dordtse culturele sector uit een breed, pluriform aanbod van professionele cultuuraanbieders, culturele zzp'ers, makers, kunstenaars en amateurkunstverenigingen. De onderlinge samenwerking is de afgelopen periode, mede door het opzetten van het Netwerk Amateurkunst en het Cultureel Platform, gegroeid en leidt tot de ontwikkeling van nieuwe culturele activiteiten en samenwerkingsverbanden.

Zoals hierboven genoemd staat de toekomstbestendigheid van de culturele sector door diverse economische en maatschappelijke ontwikkelingen echter onder druk. De basis voor talentontwikkeling en een aantrekkelijke culturele programmering komt zo in gevaar, evenals de bijdrage die cultuur kan leveren aan andere sectoren zoals zorg, welzijn, onderwijs en economie. Het zou kunnen leiden tot stilstand en verschraling van het culturele aanbod en daarmee komen ook de ambities ten aanzien van de andere uitgangspunten in de knel.

We bepalen in de nota hoe we de toekomstbestendigheid van de Dordtse culturele sector kunnen garanderen, zodat het een stevige basis kan zijn voor (nieuwe) culturele activiteiten, het versterken van het makersklimaat en (brede) talentontwikkeling. Daarbij kijken we ook hoe we kunnen meegaan in landelijke ontwikkelingen op het gebied van cultuur. Denk daarbij aan thema's als innovatie, integreren van techniek en de digitale transformatie. Het verduurzamen van cultureel vastgoed is ook een aspect wat kan bijdragen.

Verder kan er sprake zijn van een positieve wisselwerking tussen cultuur en andere gemeentelijke beleidsdoelstellingen: door budgetten uit andere beleidsterreinen in te zetten voor de maatschappelijke en economische waarde van cultuur kan de cultuursector ook sterker worden.

4. Horizon: 2030

De nieuwe nota neemt 2030 als tijdshorizon. Daarmee sluiten we aan bij Agenda 2030 en landelijke adviezen om meer rust en zekerheid te geven voor de culturele sector. Dit draagt ook bij aan het uitgangspunt toekomstbestendige cultuursector. Culturele organisaties kunnen op basis hiervan lange termijn plannen maken. Het perspectief kan langer dan de gebruikelijke vier jaar mee. Het uitvoeringsprogramma kan tussentijds wel worden bijgesteld op basis van nieuwe ontwikkelingen en kansen, zowel financieel als inhoudelijk.

Met welke beperkingen moet de raad rekening houden?

De beschikbare middelen en het ambitieniveau van ons beleid hangen met elkaar samen. Op dit moment bedraagt de begroting cultuur van de gemeente Dordrecht zo'n € 7 miljoen, exclusief het Dordrechts Museum en gerelateerde onderdelen zoals bibliotheek en media (zie bijlage 2). Deze middelen worden voor het overgrote deel ingezet bij de culturele organisaties in de stad, waarmee wij structurele subsidieafspraken hebben (lokale basisinfrastructuur). Slechts een klein deel van het budget ligt qua besteding niet vast. Door economische ontwikkelingen zijn kosten gestegen en staat de begroting bij veel organisaties onder druk. Met de huidige middelen zou het behoud van het huidige culturele aanbod daarom niet haalbaar zijn. Voor een aantal activiteiten uit de huidige nota zijn incidenteel extra middelen verleend. Voor de periode na 2024 vervalt de dekking. Wel komen er voor 2023 en daarna extra incidentele middelen vanuit het Rijk beschikbaar (Impuls Jongerencultuur, Brede SPUK, extra middelen ter compensatie van de hogere kosten voor cultuur en maatschappelijke organisaties).

Parallel aan het proces van het opstellen van de cultuurnota loopt het proces van de Kadernota 2024. In de nota en het bijbehorende uitvoeringsprogramma geven we aan wat mogelijk is binnen bovengenoemde uitgangspunten.

Welk proces stelt het college de raad voor?

We stellen de nieuwe cultuurnota op in samenspraak met de culturele sector in de stad, zoals ook afgesproken in het politiek akkoord. We werken dat hieronder uit.

Uitgangspunten

Uitgangspunten voor het proces zijn:

- duidelijkheid over de ruimte voor inbreng;
- reactie op adviezen: terugkoppeling waarom wel/niet overgenomen;
- tussentijds informeren betrokkenen.

Doel van de participatie is de kansen, uitdagingen en knelpunten goed scherp te krijgen.

Betrokkenen en hun rol aan de hand van de participatieladder

Het Cultureel Platform, waarin alle professionele culturele organisaties in Dordrecht zijn vertegenwoordigd, is de belangrijkste stakeholder in het proces, zoals afgesproken in het politiek akkoord. Deze stellen we voor te betrekken op het niveau 'Consulteren', uit de participatieladder (zie bijlage 3). Om de dialoog op gang te brengen zijn we binnen het Cultureel Platform gestart met een aantal themawerkgroepen, waarbij de leden inhoudelijke input en advies geven over de volgende thema's:

- brede talentontwikkeling en makersklimaat;
- toekomstbestendige cultuursector;
- diversiteit en Inclusie;
- verknopen cultuur met andere beleidsterreinen.

Om de verbinding tussen het Cultureel Platform en het Netwerk Amateurkunst te stimuleren wordt ook aan het Netwerk Amateurkunst gevraagd om hier over mee te denken. Ook nemen we ideeën uit eerdere bijeenkomsten met het Cultureel Platform mee.

Daarnaast betrekken we c.q. vragen we reactie aan andere doelgroepen van het beleid, zoals inwoners, culturele zzp'ers, organisaties en ondernemers op het gebied van onderwijs, zorg- en welzijn, horeca en sport en nodigden die uit bij een aantal bijeenkomsten (zie bijlage 4). Zo organiseren we een brede bijeenkomst met stakeholders uit de culturele sector en andere sectoren voor reflectie op het huidige beleid, wensen en kansen en een aantal extra themabijeenkomsten bv. over verbinden met andere beleidsterreinen.

In reguliere bijeenkomsten met het Cultureel Platform en Netwerk Amateurkunst informeren we over het proces en koppelen we terug hoe we omgaan met adviezen uit de sector. Verder informeren we betrokkenen bij cultuur via de gemeentelijke Nieuwsbrief Cultuur.

Rol raad

In een beeldvormende sessie op 28 maart voor de raad lichten we de uitgangspunten en de bijbehorende dilemma's, kansen en uitdagingen toe die we in het proces met de stad bespreken.

Bij de brede (thema)bijeenkomsten met stakeholders in de stad is de raad als toehoorder van harte welkom. In juni delen we de tussenstand van het proces met de stad met de raad in een consultatiesessie.

Overige input

Als input voor de gesprekken en de nota zullen we nog gebruik maken van de inzichten over wensen en behoeften die het proces om te komen tot de huidige cultuurnota in 2019/2020 heeft opgeleverd. Daarvan is veel informatie nog actueel genoeg en bruikbaar.

Verder hebben we recent het OCD onderzoek Behoeftes aan cultuur uit 2019 herhaald, waarbij het bewonerspanel is bevestigd. De onderzoeksresultaten hiervan zijn bijna gereed en er volgt nog een aanvullende, aangepaste enquête onder jongeren. De bevindingen hieruit zullen we meenemen in de nota, naast inzichten uit landelijke onderzoeken en adviezen. In het proces richting de nieuwe nota kiezen we ervoor om ons wat betreft input van bewoners te beperken tot de enquête. Uiteraard blijven we bij de uitvoering van de nota, in aansluiting op uitgangspunt 1 'cultuur voor en door iedereen' in gesprek met bewoners.

Fases

Samengevat bestaat het proces uit een aantal onderdelen die deels parallel worden uitgevoerd:

- beeldvormende sessie voor de raad met diverse stakeholders en experts over de kansen, uitdagingen en te maken keuzes (28 maart);
- themawerkgroepen Cultureel platform voor inhoudelijke input (maart-juni);
- brede bijeenkomst met stakeholders voor reflectie op huidig beleid, wensen en kansen (april/mei);
- brede themabijeenkomsten bv. over verbinden met andere beleidsterreinen (april-juni);
- schrijven (juni-september);
- terugkoppeling/klankbord/informeren in consultatiesessie met de raad (juni) en in reguliere bijeenkomsten met Culturele Platform en het Netwerk Amateurkunst;
- besluitvorming in de raad (december).

In bijlage 4 is dit weergegeven in een meer gedetailleerde planning met de betrokkenen per onderdeel.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

De kosten voor dit proces kunnen gedekt worden uit het budget Cultuur.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

[Vaststellen Cultuurnota De Kracht van Cultuur, voor en door iedere Dordenaar](#)

[Tussenstand uitvoering cultuurnota "De kracht van cultuur, voor en door iedere Dordenaar](#)

[Politiek akkoord 2022-2026 'Samen bouwen aan een sterk en groen Dordrecht'](#)

Het college van Burgemeester en Wethouders

De raad van de gemeente DORDRECHT;

gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 14 maart 2023 inzake Instemmen met Cultuurnota Dordrecht 2030 ;

gelet op artikel 160, lid 1 onder b van de Gemeentewet; hoofdstuk 4 van de Participatie- en Inspraakverordening; artikel 191, lid 1 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

in te stemmen met de inhoudelijke uitgangspunten voor de nieuwe cultuurnota zoals die beschreven staan in deze startnotitie;

in te stemmen met het voorgestelde proces om te komen tot een nieuwe cultuurnota.

Aldus besloten in de vergadering van